1870. II. évfolyam. 22. szám. Kedd, február 1.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Félévre 5frt.
Három hóra 2 frt 50 kr.
Egyes szám 10 kr.
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz Vecsey-ház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.
Hirdetési dij:
5 hasábos petit sorért **5 kr.**

Nyilttéren megjelenő közlemény 5 hasábos sora **15 kr.**
Nagyobb terjedelmű, mint szinte több izbeli hirdetések alku szerint a *legolcsóbb árért.*
Bélyegdij: Minden beigtatásért külön **30 kr.**
Előfizethetni helyben: *Telegdi K. Lajos* és *Csáthy Károly* könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

Jámbor óhajtások!

○) Istenem, mivé teheté kormányunk három év alatt hazánkat, ha erős akarattal bir és valóban önálló, független volna ?!

Ha kisértet gyanánt nem követné a közösügyi kiegyezés sötét árnya!

Ha lidércznyomásként nem ülne munkáján az idegen érdekek bűvereje!

Ha egyedül a nemzet jóléte, szabadsága lehetne azon czélpont, mely eljárásában vezetné!

Ha meg nem volna zsibbasztva ereje a félelem és tétovázás tulsulyra vergődése miatt!

Ha kifejthetné az anyagi előhaladás munkakörét, Ausztria anyagi érdekeinek legyezése nélkül!

Ha a szellemi mivelődésnek, s ezek eszközeinek szabad kaput nyithatna, ugy, hogy az azon járáskelés ne nehezittessék meg a miatt, hogy a felszerelésre és müködésre szükségelt pénzerő nem nemzeti czélok s érdekek által nyeletik el! —

Nem áhitozunk mi világdicsőségre, mely eltiport nemzetek szabadságának romjain emelkedik magasra.

Sem Róma nagyságára nem vágyunk, oly czélból, hogy az anyagi és szellemi előhaladásunk gátolója, a mi Carthágonk, minden áron töröltessék el.

Sem nem irigyeljük Anglia nagyságát, mely Indiából vette táplálékát, a mit India vérkönyekkel sirat és fizet meg; ily nagyságot nem óhajt a magyar, mely a nemzetek kizsákmányolt szellemi és anyagi vagyonainak halmain emelkedett fel; hol az ipar elölve s az anyaországba átültetve, s a hajdan virágzó nemzetnek csakis a nyerstermelés rabszolgaságra vezető utolsó életmódja van kegyelemből meghagyva!

Mi nem szorultunk, szegények létünkre sem, hála az égnek, arra, hogy a más zsirjából éljünk; az a törekvésünk, hogy saját kövérségünkben ne fuladjunk meg!

De azt sem engedhetjük — ha nemzet akarunk maradni — hogy szemeink láttára idegenek csapolják el előlünk aranyborainkat, hogy kapzsi szomszédok vájják fel földünk gyomrából kincseinket, hogy idegen kereskedők vásárolják meg tőlünk potom áron termelvényeinket — gyáraink nem levén, hogy feldolgozhatnók, — s ismét behozzák hozzánk iparczikkekké feldolgozva, hogy saját termelvényeinket, uj alakjában 100—200 százalék árral magasabban váároljuk meg; s a kapzsi idegen jó pénzünkért még jót is nevessen rajtunk!

Mi nem akarjuk, hogy ha az ipar gazdászat terén csak közönséges ismereteket is akarnak szerezni fiaink: kénytelenek legyenek ezért külföldre vergődni, s a külföld bámulása mellett szégyelni, hogy hazánk oly hátra van.

Mi nem akarjuk, hogy az általános mivelődés, a tudomány csak idegen, külföldi iskolákban élvezhető gyümölcsnek tekintessék, mihez hasonlót hazai intézeteink fel sem mutathatnak!

Mi nem akarjuk, hogy a szabadság külföldi nyügökkel s belföldi kiváltságokkal köttessék le szabad járáskelésében!

Mi nem akarunk rendeket az országban, — tehát főrendet sem; mi a szabadság tüzében összeforrott egyesült nemzetet akarunk, mely egyedül lehet erős előmozditója a nemzeti jólétnek!

Mi szabadnak akarjuk az embert, a polgárt, szóval: az egyént, kinek szabadságával össze van forrva az egyesülési, társulási szabadság.

Mi tehát nem akarunk központositást sem társadalmi, sem politikai tekintetben.

Mi mérlegbe vetjük az egész ország népének erejét, munkáját, mely összemüködve s kellő ellensulypontokkal birván az erőszakolt központi helyiség ellenében, — a verseny hatalmával gazdaggá, miveltté, szabaddá teszi a nemzetet! —

Mi belülről akarjuk fejleszteni minden erőnket, s ha e tekintetben megerősödtünk, akkor fogjuk kivül is értékesitni tehetséginket.

E szerint mindazt, mely belső szabad mozgásunkat gátolja, el akarjuk mint akadályt háritani utunkból, hogy szabadabban mozoghassunk.

Tehát pénzügyünket, mely nemzeti életünk egyik lüktető fő erét képezi, nem szabad tovább engednünk kivülről, a bécsi bank által kormányoztatni; hanem önálló bankot, illetőleg bankokat kell teremtenünk, melyiparosainkat, gazdáinkat s vállalkozóinkat, belterjes előhaladásunk fejlesztése közben segitse; mely idegen üzérek kedveért minden pillanatban ne tartson sakkban egész osztályokat, nagyszerü vállalatokat, sőt az egész nemzetet! —

Belterjes kifejlődésünknek ellene áll azon közösség is, mely a fogyasztási, bélyeg- és dohányadó fentartásával gátolja a nemzetet az ipar, a kereskedés, a gazdászat s átalában a gyakorlati élet terén, erejének kifejtésében, és termelvényeinek a nemzeti közérdek javára átváltoztatása és értékesitésében!

A fogyasztási és bélyegadó akadályozza, vagy legalább lassitja a forgalmat, nehezíti az érdekek közeledését, s a szabad vagyon és üzlet eszméjének rovására jogtalan terhekkel van egybekötve.

A dohányegyedáruság, akár Ausztria kedveért, akár anélkül, dohánytermelésünket nem fölemeli, hanem lenyomja, kihágásokra, csalásokra, épen ugy, mint a fogyasztási s bélyegadó szabad kaput nyit!

Mindezt, mint nemzetünk szellemével ellenkező intézményeket, a kormánynak meg kelle vala s meg is lehetett volna szüntetni; az ipar, gazdászat érdekében gyárak emelkedtek volna azóta nagy számmal, melyek még ki sem aknázható kincseink földolgozásával az anyagi jólétet emelni, s vele együtt a szabadságot, mint a vagyoni önállóság és függetlenség testvérét is megszilárditani egyik hatalmas tényezőül szolgálandottak! —

Még ezekhez hozzá vesszük, hogy a nemzet véderejének kifejtésében, a nemzeti érdekek, önálló magyar hadsereg szervezése által megvédendők lettek volna; s lenni kellene azóta fegyvergyárunknak, ágyuöntödénknek; hogy ne kelljen csakis a külföldre támaszkodni minden apróságért.

Mind e tekintetben a kis Serbia, Moldva-Oláhország roppantul megelőzött benünket. —

Valóban, ha bármelyik kis nagyhatalom megtámadná Magyarországot: osztrák katonaság, vagy osztrák módra ruházott, tanitott és vezénylett katonaság nélkül nem volnánk képesek a támadást visszautasitni — ily szervezet mellett!

Oda kell hát törekednünk, hogy önálló pénz- és véderőnket kifejtve, iparunkat, gazdászatunkat, termelvényeink földolgozását és hasznositását mint czélt kitüzve, Ausztriát minden tekintetben ellensulyozzuk, hogy előhaladhassunk, hogy régi ellenségünket legyőzhessük. —

De ezek — a jelen kormány alatt mind csak jámbor óhajtások maradnak! —

Tornaügy.

Folyó évi január hó 23-án tartatott meg a debreczeni tornaegylet évi rendes közgyülése. Elnök Csanády István meleg szavakban emelé ki a tornaügy fontosságát s röviden ecsetelé egyletünk 1869-iki fennállásától számitott 3-dik évi vivmányait.

Az egylet életképességét magában rejtő vivmányként a helybeli tüzoltó társulati egyesülés jelentkezik; az egylet alapitása óta meg érlelt eszme volt az, de a kivitel eszközlése a mult évi választmánynak jutott szerencsés feladatául: oly vivmány, mely által az egylet a főiskolában létező ifju erőket magához kapcsolván, fennállhatásának föltételeit kis körben megalapitotta.

Az egylet anyagi előhaladásának lendületet adott a választmány azon intézkedése, mely szerint pártoló és müködő tagokon kivül alapitó-tagok szerzését is elhatározta; igy szerzette meg alapitó tagokul az egyház kerületet és az egyházat, igy léptek be mint olyanok Kökényesy Imre ur s egy helybeli polgár kinek nemes tettei s áldozat készsége fennen hirdetik hazafiuságát s a nemes ügyek iránti pártfogását, 50 auszt. érték forinttal.

Szép eredményt hozott az egyleti müvezetőnek Örvényi Vilmos urnak az „Alföldi lap" hasábjain megjelent a „Tornázásról" irt korszerü, jeles értekezése, mely egyrészről a midőn fényes tanuságot tesz müvezető ur szakképzettségéről és ügy buzgalmáról, másrészről egyletünk szellemi termékeként is jelentkezik; — ezzel kapcsolatban Debreczen lelkes hölgyeihez intézett azon felszóllitása, melyben fölkéretnek, hogy a tornászok serkentése szempontjából pályadijakat kitüzni kegyeskedjenek, igy tüztek ki: Csiffy Katalin kisasszony 2 drb aranyat. Fráter Ilka kisasszony 1 drb aranyat. T. Kökényesy Imre ur 1 drb aranyat T. Örvényi Vilmos ur 3 drb. aranyat Steinfeld Ida kisasszony 4 drb aranyat. T. Szepessy Antalné asszonyság egy pár vivókardot. T. Veres Lászlóné asszonyság 5 drb aranyat. Zengey Gabriella kisasszony 2 drb aranyat.

Ilyen követésre méltó nemes tettek által egyletünk kis körben bizton fenn fog állani; nagyobb mérvben csak akkor fog virágozhatni, ha azt a nemes város a többi városok szerint, különösen a hölgyek számára tervezetbe vett tornászcsarnok épitése körül bő segélyezésben részesiti, csakis igy fogjuk elérhetni, hogy hölgyeink, kik a tornászat szükségességét nem kevésbé érzik, mint mi, egyletünkben helyet foghatnak, igy fogunk eljutni a tornázás azon stádiumáig, hol a többi müvelt hazai városok állanak.

A tisztujitás megkezdetvén, egyletünk igazgató választmánya következőképen alakult:
Csanády István elnöki székéről lemondván.
Elnökül: Varga Lajos.
Alelnökül: Szepessy Antal.
Pénztárnokul: K. Tóth Sándor.
Müvezetőül: Örvényi Vilmos
Jegyzőül: Klekner Rezső közfelkiáltás utján választattak meg.

Az alapszabályok értelmében kilépett választmányi tagok helyett titkos szavazás utján megválasztattak, rendes választmányi tagokul: Csanády György, Bánki István, Klekner Manó, Gyürky Sándor, Ifj. Kardos László, Tóth Sámuel urak, póttagokul: Buzás Pál, Ifj. Papp György és Buday József urak.

A tüzoltó egyletből beválasztattak: Somogyi Pál tüzoltó egyleti elnök, Balogh Ambrus, Böszörményi Lajos, Dorogi Lajos, Győri Lajos, Katona Mihály, Kovács István, Mészöly Gáspár, Nagy Pál, Papp Lajos és Szabó Károly urak.

Egyletünk méltó sajnálattal veszi vólt elnökünk lemondását, ki mint orvos bár erélyesen és eredmény-dusan vezette az ügyeket, kénytelen azonban meggyőződni, hogy az orvosi teendők előre nem számitva jönnek s minden más mellék-tekinteteknek föliberendelendők; biztos reményét köti jelenben is ahoz, hogy a jelenlegi elnök és alelnök nem szünendenek meg ismert tevékenységüket, mely az egyleti élet terén eddigi köztisztetetet vivott, e nemes ügynek áldozatul hozni.

Fogadaják mind azon tisztelt hatósági közegek urak és hölgyek, kik az egyletet jótetteikben részesiték, ennek hálás köszönetét, találják jutalmukat azon lelki örömben, melyet csak az ily nemes, az emberiségre kiható ügynek pártolása nyujthat.

Vajha nem csak Debreczen, de az alföld többi részén lakó lelkes egyének is felkarolnák a magyar alföld első városának ezen ügyét, mely gyermekeik testi fejlődésére rövid fennállásának ideje alatt is tapasztalható előnyös hatást gyakorolt!

Közli: Klekner Rezső h. ügyvéd,
mint a debreczeni tornaegylet jegyzője.

Ujdonságok.

— **A rokkkant honvédek menházára** Piros József ur (timár) egy forintot adományozott. Eddigi főösszeg **137 frt**

— **Az alapnevelők és szülék** lapjának első száma, 3 ivnyi tartalommal megjelent; hasznos és magvas olvasmányul szolgál; s mivel e folyóirat egész évi előfizetési ára 2 ft: ajánljuk azt a t. cz. közönség figyelmébe.

— **Főiskolánkban** tegnap történt a tisztujitás, séniorrá lőn Zagyva Imre, contrascribává pedig: Gulyás Lajos. — A tisztujitásra, a fent irott személyekre vonatkozás nélkül, megjegyezzük, mikép elavult már azon rendszer, hogy azok legyenek iskolai főtisztviselők, a kik következnek. Az iskolai tanulóknak is meg kellene engedni azon régi jó szokás gyakorlását, hogy a seniort és contrát válaszszák; a képességi kellékeket a tanárkar szabhatván meg. Ideje, hogy ifjaink a régi nyüg alól e tekintetben is emancipáltassanak.

*** **P. Nagy Sándor** nyilvános nyelvtanodájában a német nyelvet hallgatja 47 fi- és 9 leánynövendék; a franczia nyelvet 83 fi- és 16 leány növendék; az olasz nyelvet 2 finövendék, kereskedelmi és más tudományokat 10 finövendék, összesen 150 fi- és 31 leánynövendék. Müködik pedig az intézetben az intézet tulajdonosán kivül két tanár s egy tanitónő. Ez intézet városunkra nézve valóban — jótétemény.

— **A debreczeni gazdasági egylet** holnap február 2-kán d. u. 3 órakor választmányi ülést tart a ref. egyház tanácstermében.

— **Panaszt emelt** nálunk egy igen tekintélyes uri ember, a városgazdai szobában, nem ugyan a városgazdák, hanem más, előtte ismeretlen egyén által elkövetett illetlen bánásmód miatt, azon okból, hogy a sértett fél kutyája véletlenül belopózott a szobába. Azt hiszszük, hogy ily kicsinység nem érdemli a hivatali tekintély mutogatását, s az elöljáróság igyekezni fog a ki puhatolandó egyént rendreutasitani. — Mi csakis azon közérdekből hozzuk fel ezen esetet, mert azt tartjuk, hogy tisztviselőnek mindenkor az illem korlátai közt kell maradni.

*** **A kapitányi hivatal** pénzbehajtást teljesitő osztályához a városi tanács jan. 29-én tartott ülésében alkapitányul Jenei István a mezei rendőri hivatal eddigi tollnoka választatott.

*** **Az ujonczok sorshuzása** mai napon a kapitányi hivatal helyiségében foganatosittatott.

*** **A közbiztonság őrei**, nehány katona, mult vasárnap virradóra a varga és boldogfalvai kertből jó rakás karót — elcsentek, azonban a dolog kitudódott, és az ezredes egy tisztet rendelt a polgári motózókhoz, s igéré, hogy szigoruan megfenyiti a tolvajokat.

*** **A paczon**, városunk legrégibb és legerélyesebb csőszének, Tóth Györgynek tiát ezelőtt két héttel a fatolvajok megverték, s azóta folytonosan gyengélkedett, tegnapelőtt pedig ugyan e verés következtében meghalt, hulláját tegnap bonczolák fel.

— **A miskolczi szinház** szinházi emléke 1869-ről beküldetett hozzánk. A szintársulat mintegy 40 tagból áll; igazgató Egressy Ákos, az ott levő nőtagok közt ismeretes nálunk Rónayné, Bánhidy Emilia, és Biróné. Az előadott müvek sorozata elég érdekes. Egyébiránt ezen szinházi emlék, mint a nálunk kiadatni szokott emlény is, azon hiányban szenved, hogy száraz adatokon kivül alig tartalmaz egyebet; pedig a társulat erkölcsi és haladási állapotát illető adatok volnának a mübarátokra s a nagy közönségre is legérdekesebbek. Mit helyi érdekből csak is azért emlitünk fel, mert a szinházi igazgatóságnak teendői közé tartozónak véljük: ügyelni arra, hogy az ily sugó- köszöntők, ha „szinházi emlény" czimet viselnek, czéljoknak megfelelőleg szerkesztessenek, vagy pedig a sugók magán köszöntőinek tekintessenek, s czimök is akként választassék meg. —

— **A debreczeni ipar és kereskedemi bank** pénztári forgalma 1870. januárhóban. Bevétel: pénzkészlet 1869. deczember 31-ről 6835 ft 45 kr, kifizetett váltókból 130,684 ft 37 kr, előlegekből 3181 ft, váltó leszámitolási kamatokból 2633 ft 11 kr, előleg különféle 36 ft 12 kr, pénztári jegyek kibocsátásából 22,800 ft, tiszti fizetések megtéritéséből 33 ft 33 kr, érczpénzek eladásából 2107 ft 38 kr, kamatozó betétekből 114,544 ft 4 kr, folyó számla 43,778 ft 44 kr, kötvény beváltásából 1000 ft, szelvények eladásából 48 ft 2 kr, jutalékból 2 ft 25 kr, raktár bérből 73 kr, alapitási költségből 2 ft, nyomtatványokból 3 ft 40 kr, összesen 328,007 ft 86 kr.

Kiadás: váltó leszámitolásokra 112,745 ft, előlegekre 8040 ft, kamat fizetésekre 312 ft 68 kr, üzleti költségekre 192 ft, 41 kr, felszerelési 25 ft 48 kr, pénztári jegyeink beváltására 9200 ft, kötvényre 1000 ft, szelvények vásárlására 1617 ft, 81 kr, folyó számlára 94,776 ft 53 kr, érték papirokra 31 ft, 32 tiszti és szolga fizetésekre 453 ft 33 kr, idegen pénztárjegyek beváltására 4000 ft, kamat betétek visszafizetésére 72,781 ft, 17 kr, érczpénzek vásárlására 8543 ft 73 kr, nyomtatványokra 12 ft, pénzkészlet febr. 1-én 14,276 ft 40 kr, összesen: 328,007 ft 86 kr.

— **Két kis kakas összeveszett.** A napokban egy tudákos ifjoncz egy susztertanonczczal, tánc közben leányok előtt történt sérelem miatt, összekoczódván, a susztertanonczot párbajra hivta; mi meg is történt oly formán, hogy mivel egyik sem tudott vivni, ugy el kardlapozták egymást, hogy mindegyiknek kék a teste. Hogy

---

TÁRCZA.

Sylvester éjszakáján!

Zschokke H. beszélye.

(Folytatás.)

— Annál jobb. Hát felettébb dicsértem-e? Ugy-e helyesen szóltam? Ennek nem szabad tőlünk megmenekülni. Együtt elmegyünk az aszszonyhoz; ön játsza az emberbarátot. Tudomást vesz az özvegy szegénységéről, és nem akarja hogy szükséget szenvedjen. Résztvevőleg tudakozik ön a jó asszony körülményeiről, ajándékot hagy hátra, ismétli a látogatást, tovább halad a jótékonyságban, ismerősebb lesz Rózával; a többi aztán magától megy. A kertész-tuskó csakhamar félre van az utból téve: talán még segit is, ha az ember nehány kemény tallért markába nyom.

Fülöp mérgében nem tudott mit csinálni. — A menykő üssön beléd! — kiáltá kitörve.

Ha a kertészfattyu nehézségeket támaszt — óh azt csak bizza rám fenséged. Ha megnyerem pártfogása utján a kamarás kulcsát, ugy öné a leány. A kertészt bakkancsba huzatom és a hadsereghez küldöm, itt verekedhetik a hazáért. E közben fenséged ura lesz a csatatérnek, mert a mint hiszem, a leány még némi polgárias tartóssággal csügg a fiun. Általában nem lesz könnyü a leány fejéből azon előitéleteket kiverni, melyeket a polgári rendből magába szitt. De majd kitanitom én.

És én majd kitekerem érte önnek nyakát.

— Csak befolyását kérem a királynál, és a kamarás kulcsot.

— Uram, szeretném ha itt rögtön...

— Óh ne szóljon ily hizelgően kegyelmes ur! Tudja, hogy bármely pillanatban feláldozom önért életem. Ha tudtam volna, hogy fenséged ismeri e kedves teremtést, s iránta nem közönyös, már rég karjai között volna.

— Ne több szót róla! kiáltá Fülöp dühösen, oly dühösen a mint csak elnyomott hangon lehetséges volt e helyen, közelében a tánczoló, lármázó, kötekedő álarczosoknak a nélkül, hogy el ne árulja magát. — Szót se többet!

— Nem, csak tetteket! válaszolt vidáman az álarczos. — Már holnap megkezdem a futóárkokat ásni a vár ellen. Azután fenséged hatol előre. Ön szokva van a győzelemhez. A leskelődő előőrssel hamar készen leszünk. A kertészt magamra vállalom; az anya fenséged arany-zászlóihoz szegődik; aztán rohamra!

Fülöp alig tartóztathatta magát. Karon ragadta az álarczost s igy szólt hozzá: uram, ha merészlend...

— Az Istenért fenséged! mérsékelje örömét. Rögtön elkiáltom magam, hisz összemorzsolja karomat.

— Ha merészelni fogja magát utána adni ez ártatlan leánynak, életemre mondom szét morzsolom minden csontját.

— Jól van, jól — sóhajtá ez fájdalmas ijedtséggel — csak méltóztassék elbocsátani.

— Ha valamikor a leány után leskelődni látom, vagy azon utczának közelében; ugy ön rögtön a halál fia. Ehez tartsa magát.

A hollandiai egészen elképpedve állott. Királyi fenséged — mondá reszketve — nem tudhatám, hogy e leányt oly komolyan szereti, a mint látszik.

— Nagyon komolyan, ezt az egész világ előtt bevallom.

— És viszont szerettetik?

— Mit tartozik az önre? Ne beszéljen róla, sőt ne is gondolkozzék; már gondolatja is megfertőzteti. — Most már tudja véleményemet. Takarodjék!

Ezen szavakkal Fülöp hátat forditott neki, és az, fejét vakarva eltávozott.

E közben Fülöp helyettese is folytatta szerepét a város utczáin, mint éjiőr. Nem szükséges mondani, mit már mindenki tud, hogy ez nem volt más, mint Julián herczeg, ki az édes bortól azon gondolatra jött, hogy belekontárkodjék a bakterségbe. Mihelyt Fülöpöt elhagyta utczaszegletről-szegletre kedve szerint sipolta és hirdette az órát, és énekéhez mindenféle mesterséges pótlékokat tett, keveset törődve az előirt szabálylyal, melyet szeme előtt tartani s mely szerint sipolni kellett.

Midőn épen uj verset énekelt, felnyilt egy oldalajtó, s azon egy csinos leány lépett ki, és csalogató pszt! pszt! hanggal intett neki, aztán visszavonult a sötét folyosóba. A herczeg félbenhagyva énekét, követte az igéző tüneményt. A sötétben egy gyöngéd hang suttogá: jó estvét kedves Fülöp, halkan beszélj, hogy senki meg ne hallja. Csak egy pillanatra szöktem el a társaságtól, hogy erre mentedben köszöntselek. Meg vagy elégedve?

— Vidám vagyok, mint egy Isten, te angyal! — válaszolt Julián. — Ugyan ki is tudna melletted szomorkodni?

— Fülöp valami jót akarok mondani. Hoinap estve nálunk fogsz enni; anyám megengedte. Eljösz?

— Minden este! — kiáltott Julian — a meddig csak akarod. Bár állandóul nálam lehetnél, vagy én te nálad világ végéig. Az volna ám az élet!

— Halld Fülöp, félóra mulva a György templomnál leszek, ott várok rád. Csak nem fogsz elmaradni? Ne várakoztass soká. Aztán még egyet sétálunk a városban. Most menj, ne hogy valaki meglepjen.

Róza távozni akart, de Julian visszatartotta őt karjaival. — Ily hidegen akarsz megválni? — kérdé szomjas ajkaival érintve a leány ajkait. Az nem tudta mit mondjon e merészségre, mert Fülöp mindig oly szemérmes és gyöngéd volt irányában, hogy legfeljebb csak a kézcsókig vakmerősködött, — kivéve egyszer midőn Róza anyja minden talalkozást elakart tiltani köztök. A szerelem és fájdalom legmagasabb foka érzéseiben ekkor váltották az első csókot; azóta soha. Róza ellenszegült; de a vélt Fülöp oly merész volt, hogy azzal fel kellett hagyni, nehogy az okozott zaj elárulja öket. Ezért eltürte a csókot, csak ennyit mondott: most már menj Fülöp!

De az nem ment, hanem igy felelt: Ugyan esztelen volnék ekkor. Azt hiszed, jobban szeretem őrsipomat, mint téged? Nem, kis angyal.

— Ah — sohajta a leány — de ez még sem helyes.

— Ugyan miért? kis bohó. Tán a te tizparancsodban tiltva van a csók?

— Igen, — válaszolt Róza — ha egymásé lehetnénk; akkor más volna.

— Ha egymásé lehetnénk? Ha csak az kell mindennap tied lehetek.

— Fülöp, te ma csodálatosan beszélsz! Hiszen erre még nem is gondolhatunk.

— Valóban, de én komolyan gondolkodom róla; csak te akard.

— Hogy én akarom-e? Ej! Fülöp tán boros vagy? Menj, ily kérdéssel megsértesz Halld csak, a mult éjjel rólad álmodtam.

— Valami szépet?

— Mintha a sorshuzáson nyertél volna; és mi ugy örültünk! Aztán egy szép kertet vettél. Nem volt olyan a városban és azon kivül. Bőségben usztunk; virág virágot ért, mint a paradicsomban, nagy veteményágyak voltak benne, telve a legfinomabb zöldséggel, és a fák gyümölcstől hajladoztak. Mikor aztán felébredtem nagyon busultam, hogy az álom csak kötődött velem. Mond meg Fülöp, tettél a sorshuzásra? Tán nyertél is? hisz ma volt a huzás.

— Ha nálad szép gyermek megnyerném a főnyereményt, ki tudja mi nem történnék! Menynyit kellene aztán számodra nyernem?

— Ha csak ezer forintot nyernél is, vehetnél rajta egy szép kertet.

— Ezer forintot, hát ha több is volna?

— Fülöp mit beszélsz? Való? Nem, ne csalj meg, mint az álom! Te nyertél, valld meg, nyertél!

— Igen, a mennyit csak akarsz.

— Ó Istenem! — kiáltá Róza és örömtől ittasan nyakába borulva forrón csókolá meg. — Ezer forintnál is többet? És ki is adják neked bizonyosan e sok pénzt?

A csóktól nem ért rá a herczeg felelni. Csodálatosan jól esett neki e gyöngéd, nemes alakot karjai között tartani, de a kinek csókjai még sem őt illeték, bár oly örömest vette volna a maga részére is.

— Felelj már, felelj! — szólt türelmetlenül, — Át adják neked e nagy összeg pénzt?

Már nálam is van, s ha örömedre szolgál, átadom.

— Mit, hát magaddal hordod?

A herczeg elővette erszényét teli aranynyal, min a játékasztalnál akart tuladni. — Vedd és emeld meg szép leány! Ezzel megcsókolva a gyöngéd édes ajkakat — kezébe adá. — Hü leszesz ezért hozzám?

— Nem Fülöp, nem sok pénzedért, hanem az én Fülöpöm volnál.

— S ha például még egyszer ennyi pénzt adnék, és nem a te Fülöpöt volnék?

— Ugy pénzedet lábadhoz dobnám és udvarias bókkal itt hagynálak.

Ekkor fent a házban egy ajtó kinyilt; leányhangok s lépések zaja hallott, gyertyafény világitott le a lépcsőn. Róza ijjedve suttogá: félóra mulva a György templomnál! — és felszaladt a lépcsőn. A herczeg ismét setétben volt. Kiment a ház elibe, megnézte az épületet és kivilágitott ablakokat. A rögtöni elválást természetesen nagyon időelőttinek találá. Bár a tárczát, melylyel a leány elfutott — nem bánta; de igen azt, hogy az ismeretlen szépnek arczát nem látta a világnál még nevét sem tudta meg, még kevésbbé azt, vajon fenyegetését komolyan beváltotta volna-e, ha valódi alakjában jelenik meg előtte. Ez alatt a György templom melletti találkával vigasztalta magát. Ugyan ezen helyet jelölte meg az éji őr is. Julián csakhamar rá jött, hogy szerencsés kalandját csak ennek köszönheti, bár akarata ellenére.

(Folyt. köv.)

miféle segédeik lehettek, kik megengedték a tudatlanoknak e nevetséges párbajt, nem tudjuk; csak a feljegyezzük tényt, rémitő például!

Országgyülési értesitő.

(Január 31.)

Elnök: Gajzágó, a ministeri padokon: Mikó, Lónyay, Eötvös, Gorove, Andrássy, Bedekovics. Több kérvény a kérvényi bizottsághoz utasittatik.

P. Szatmáry K. határozati javaslatot ad be, egy tanszéknek a homeopathia számára a pesti egyetemen még ezen évben felállitása iránt; — kinyomatik s a vallásügyi minister költségvetésével egy idejüleg fog tárgyaltatni.

Henszlman Imre interpellálja a belügyministert, van-e tudomása arról, hogy Kolozsvár egy kapuja, mely archeologiai tekintetben mübecscsel bir, a városi előjáróság le akarja romboltatni, s kivánja e azt meggátolni. Továbbá kéri hogy egy archeologiai hatóság felállitása iránti tőrv. javaslata az osztályokhoz utasittassék, hogy az a vallásügyi minister költségvetésével együtt tárgyaltassék. Mit a ház megtagad.

Ludvignak az általa az alapitványi javak igazgatása tárgyában beadott határozati javaslata, Eötvös felszólalására, az ő költségvetése előtt fog tárgyaltatni. — A ház áttér a napirendre s a pénzügyibizottság által a törvény hatóságok segélyezéséül az országutak javitására ajánlott 360,000 frt. Mocsáry felszólalására 400,000 frtban állapitatott meg.

A pénzügyi bizottmány azon javaslata elfogadtatik, miszerint a közlekedési ministerium uj utak készittetése előtt a tervet, szerződést, költségvetést tartozik bemutatni az országgyülésnek; — egyuttal elfogadtatik b. Simonyi Lajos határozati javaslata, mit Pulszky ellenez Tisza K. véd — miszerint a közlekedési ministerium utasittatik, hogy az ut- folyam- és vizépitési rendszer tervét tartozik a háznak bemutatni, hogy az e tekintetbeni eljárás egybehangzó lehessen. — Kvassay a vág szabályozására 100,000 frtot kiván megszavaztatni. Tisza K. pedig a 3 Körös, Beretyó és Bodrog vizekre kér különös figyelmet, s kivánja, hogy az ezen folyamok szabályozására szükséges költségek a legközelebbi költségvetésbe fölvétessenek.

Iványka Imre a gátrendszer alkalmazásának helyességét emeli ki. Hyeronimi: a gátrendszer czélszerüségét még nem lehet elismerni. — Paczolay: a kis folyók szabályozásáról mit sem akar tudni, mig a Tisza és Duna szabályozva nincsenek. Mátyus A. felszólalására gr. Mikó nyilvánitja, hogy a Duna szabályozás kérdése tárgyalás alatt van, mit gr. Andrássy is ismétel, mondván, hogy a kérdés szerves összeköttetésben van a rakpartokkal s egyéb szépitészeti érdekekkel.

Vass gr. határozati javaslatot ad be a Száva és Kulpa szabályozása iránt. A Dunánál a szapi, molácsi és bajcsi partvédmüvekre megszavaztatott 195,292 ft. — A Száva szabályozására, Anker Hugó horváth képviselő felszólalására 250 000 ft., szavaztatott meg. A Dráva szabályozására 60,000 a Kulpáéra 5000 ft szavaztatott meg. Kvassaynak a Vágh szabályozására vonatkozó inditványára Pulszky nyilvánitja, hogy elég lesz 50,000 ft. mibe Zsedényi is beleegyezik, s a 8-ik pont alatti 149,200 forintot 200,000 ftra kivánja kiegészittetni. Madocsányi és Kvassay az 50,000 ftnak nyilván a Vágh szabályozására fordittatását kivánják kiemeltetni a költségvetésben. A szavazás a következő ülésre halasztatott.

Fővárosi értesitő.

(z.) A honvéd menház érdekében m. hó 30-án városi képviselő Haris Sándor inditványára számos polgár gyült össze a tanácsház disztermében, hogy azon eszközök felett tanácskozzanak, melyek által a tervezett honvéd menhaz felépitése lehetővé tétessék, s illetőleg, hogy a pesti polgárság ezen hazafias és humanus tényben részvételre buzdittassék. Haris képviselő előadta, hogy Pestvárosa ezen hazafias czélra már kijelölt 10 holdnyi területet; és hogy egy ideiglenes bizottmány müködik már ez ügyben. Szentkirályi Mór inditványozta, hogy egy társulatnak kellene önként alakulni, melynek minden tagja kötelezné magát, hogy minden évben 5 ftot fizet három évig, vagy pedig ez összeget egyszerre is kész letenni. A jelenlevők azonnal ily társulatot alakultak, sajátkezü aláirásukkal kötelezvén magukat a honvéd menház felépitésének előmozditására. Továbbá határozatba ment, hogy egy álarczos bált kell rendezni az ismeretes czélra. Majd egy több tagu bizottmány alakittatott, melynek müködő tagjaiul egyhangulag kikiáltattak: elnökül Haris; alelnök Blahunka és Grün. A bizottmány azonnali megválasztott kebeléből egy albizottmányt, melynek feladata az álarczos bál kiviteli módjairól intézkedni.

A széngőznek egy ujabb áldozata. Clecha Ferencz és neje; — előbbi a „Flora“ gyertya- és szappangyár munkása — lakásukon széngőz beszivása miatt, csaknem egészen halva találtattak. Sikerült ugyan a gyorsan elősietö orvosi segélynek életre ébreszteni őket, de a férjre nézve már hasztalan; mert csakhamar ezután meghalt.

Hirtelen halál. Fischer Terézia, a mint az álarczos bálba, menne be, férjével és gyermekeivel, a redout lépcsőzetén hirtelen összerogyott; valószinüleg guta ütés következtében. Minorvosi segély hasztalan volt.

Ő Felsége hadsegédét gr. Uexküllt, a mint a vaspályához érve kocsijából kiszállott, meglopták; ruhát és rendjeleket vittek el tőle. Rögtönintézkedés után megcsipték a tolvajt a két nyul utczában, a midőn a lopott tárgyakat eláruisitani akarta.

Rudolf koronaherczeg meglátogatta a Schrecker helyiségét, hogy magát lefényképeztesse.

A pesti polgári iskolai bizottmány bevégezte munkálatát egy Pesten épitendő polgári iskola ügyében. A terv szerint két ily iskola fog felállittatni egyik fiu, másik a leány gyermekek számára.

Belföld.

*** Szeniczvidékén (Nyitram.) oly erős földrengés volt, hogy egész házat és több kéményt ledöntött, emberélet nem esett áldozatul.

*** Minthirlik, e közelebbi napokban azon intézkedés lép életbe, hogy pénzes levelek 100 ftonfelyül csak zárva adathatnak fel a postára.

*** Nyiregyházán részvénytársulat van alakuló félben egy nagy vendéglői helyiség épitése czéljából, hol a kaszinó és a terményesarnok is megférnének.

*** K. Papp Miklós inditványára, Kolozsvár elhatározá, hogy felszólitandja az országos m. erdészegyletet jelen évi nagy gyülésének ott tartására.

*** Az erdélyi kereskedelmi és hitel bank M. Vásárhelyt megkezdte müködését, egyelőre csak a leszámitolási és zálogkölcsöni üzletágakban.

*** Hazánkban ez évben 141 lap s folyóirat jelenik meg; a fővárosban 89, a vidéken 52; — mult évben héttel több volt az összes szám. A ki minden lapra előfizetni akarna: 875 frtot kellene fizetnie.

*** A théti postás (Györm.) életre való ember lehet, különben csak az panasz ellene, hogy nem ér rá expediálni, mert — kávés is.

*** Menter Zsófia most Aradon van, ott gyönyörködteti a kö. önséget.

Politikai szemle.

(z.) A császárunak Bécsbe visszaérkezése után, mint az uj Presse tudósit, várni lehet, hogy a ministerium ujjáalkotása iránti tárgyalások gyorsan be fognak fejeztetni, mivel az e czélból tett előkészületek már jól előre haladtak.

A ministerium az uj Presse szerint következőleg lenne megalakitva:

Miniszterelnök: Hasner, ki egyuttal a sajtó ügyeket is vezetendi; belügyminister: Giskra; egyszersmind a rendőri ügyeknek is vezetője; honvédelmi minister: Wagner; vallás- és oktatásügyi minister: Stremayr ministeri tanácsos; földmivelésiminister: báró Waschington; Plener, Herbst és Brestel maradnak előbbi hivatalaikban. Ab Waschingtonnali alkudozások még nem fejeztettek be.

Párisból a „N. Fr. Presse“-hez érkezett magán tudósitás szerint Napoleon császárt, midőn 29-én a tuileriák kertjének egy sétányán járkált volna, insultálta egy munkás, ki azonnal elfogatott. E tényt, minthogy a bosszantás csak szóval történt, nem kell tulbecsülni, de jelentőségét sem lehet tagadni. Nem egyéb az, mint a párisi népnek a Péter herczeg gyilkossági esete miatt eltitkolhatlan ingerültsége, jó részben gyülölete a Bonapárték iránt. Ez fejti meg a belügyministernek a fő procuratorokhoz intézett azon köriratát is, melyben azok felhivatnak, hogy sem lapokat, sem gyüléseket — melyek a rendet veszélyeztetnék, ne türjenek meg az utczákon.

Mint az „Aug. allg. Zeit“-nak Madridból irják: Montpensier herczegnek Oviedóban és Avilesben a választások alkalmával történt bukását nagyon jellemzőnek lehet tartani; különösen azért, hogy a herczeg párthivei, élükön Campo Sagradoval — kinek atyja Asturiában mindenható volt minden erejüket megfeszitéka herczeg elválasztatására. De hiába, a többség akarata nem tálálkozott a herczeg akaratával s buknia kellett.

Angol lapoknak Rómából azt irják, miszerint az algieri érsek a pápa által megbizatott, hogy Párisba menjen és vegye rá a franczia kormányt a csalhatatlanság tanának — bárha kissé szépitett alakban is — elfogadására. Nevezett érseknek ily czélkóli küldetését még azon körülmény is indokolni látszik, hogy a pápa fél a franczia ellenzéki püspököknek a kormányra hatásától. Ugyanis a párisi érsek is, mint a „Times“ állitja — aláirta a csalhatatlanság ellen készitett iratot; ennek pedig ismeretes a kormány körökre gyakorolt befolyása. Bonnechose és Mathieu bibornokok, továbbá a roueni és besanconi érsekek nem irták ugyan alá a csalhatatlanság elleni iratot: de megdöbbentőleg hatott a pápára és pártjára, hogy az összes portugalli főpapság, nehány brasiliai és 20 olasz püspök, ezek közt a mailandi érsek is aláirták az emlitett iratot.

Ily szorongató körülmények közt a pápa oda törekszik, hogy biztositsa magát, a franczia kormány részéről. Es félni lehet, hogy azon nyilatkozatok után, melyekkel a franczia hivatalos lapok a német püspököknek pápaellenes magatartását kisérték, nem különben magának a franczia kormánynak régebben a pápaságra kedvező nyilatkozatai után megfog hallgattatni s czélját eléri a csalhatatlanság ügyében fáradozó algieri érsek a tuilleriákban.

Londonból régebben érkezett tudósitások oly értelemben hangzottak, hogy az ángol kormány megakadályozni szándékozik Domingónak az amerikai egyesült államokkal tervezett annexióját. Most a „Times“ azon megnyugtató közleményt hozza e tárgyban, hogy az ángol kormány közönnyel veendi azon eshetőséget, ha s. Domingónak az egyesült államokkal egyesitése megfog történni.

A „Moniteur Universel“ szerint az angolok birtokba vették a franczia Marquesas szigetektől 450 mértföldnyire fekvő Karolina szigeteket.

A hayti dráma — ujabb tudósitások szerint csakugyan bevégződött; azon különbséggel, hogy Salnave elnök nem a palota légbe röpittetése alkalmával lelte halálát, hanem a győzelmes felkelők által lövetett meg.

Legujabb.

— Bécs, jan. 31. Mint a „Neue Fremdenblat értesül, a ministerium egyetértésre jutott, a ministeri névsort illetőleg. Wagner a honvédelmi-, Stremayer a vallás- és közoktatásügyi és Banhans a földmivelési tárczára volnának kiszemelve. Döntő ministeri tanács, a császár elnöklete alatt, mely a császárnak már több nap előtt előterjesztett programm felett volna határozandó, ma tartatik.

— Bécs, jan. 31. A magyar ministeriummal egyetértőleg elhatároztatott, hogy hirdetményektől, melyek magyar bélyegekkel vannak ellátva, további illetékek nem fognak beszedetni, ha itt változatlanul használtatnak, de csakis azon esetekben, ha az illetékek a birodalom mindkét felében egyenlők; nyomatatlan papiros ellenben, a cislajtáni tartományokban, ha magyar bélyeggel van is ellátva, ujabb illeték-fizetés alá tartozik.

= Páris, jan. 31. A spanyol kormány Montpensier herczeggel alkuban van az iránt, hogy annak fiát, Ferdinándot, a spanyol trónra emeljék.

— München, jan. 31. Wetzhausen asztalnok, követségi tanácsos, bajor követté neveztetett ki az orosz udvarnál.

— München, jan. 31. A nemzetközi vasutértekezlet ma nyittatott meg.

— Tegnap a királyi táblához hivatalosak voltak: Hohenlohe herczeg s azon követek, kik a felirat ellen szavaztak.

— Florencz, jan. 31. Az olasz kultusminister a theologiai kart mindenütt elakarja törölni, a püspökökre bizza, hogy neveljenek papokat az egyháznak.

— Róma, jan. 31. Caterini bibornok megbizá a müncheni érseket, hogy az a theologusokat Döllinger előadásaitől, annak eretneksége miatt, eltiltsa.

— Prága, jan. 31. Brauner polgármester nem fogadja el megválasztását.

— A Narodni Listy lefoglaltatott ily czimü czikke miatt: „5 minister, 5 programm“

Közgazdászat.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara felterjesztése a méterrendszerre vonatkozólag.

(folytatás.)

Ezen általánosságban tartott bevezetés után áttérünk már most felterjesztésünk concretabb kérdéseire.

Véleményünk szerint csak egy oly mértékegység elfogadható, mely az anyagi közlekedés minden szükségletének és az exact tudományok igényeinek tökéletesen megfelel.

A kérdés lényegét itt három mozzanat képviseli; ez pedig: a rendezés czélszerüsége, általánossága és biztossága.

A czélszerüségre vonatkozólag szükséges, hogy az egész mérték és sulyrendszer önmagában teljes összefüggéssel birjon; a különböző nemü mértékeknél ugyanazon egységnek kell, minde nütt alapul szolgálni. Eltéréseknek valóban itt nincs értelme, mig ellenkezőleg az egyformaság a számolásnál, valamint az összeállitások és hasonlitásoknál időgazdálkodást eredményez. E részben a franczia méter rendszer páratlan a maga nemében, a mennyiben a hosszmérték egysége minden más mértéknemnél alapul van véve.

Hogy azonban ezen egység egy örökké tartó változatlan természeti tárgy kifejezése legyen — nem épen szükséges és nem is kivihető, mert egy elveszett alapmérték ujbóli feltalálása, vagy annak ismételt tökéletes meghatározása, a technikai és természeti lehetetlenségek sorába tartozik.

Ezen állitás homlokegyenes ellentétben van ugy a francziák meterrendszerével, melynél egy e czélra felméretett Meridian aliquot része vétetett alapegységül, mint az angol rendszernél, melynek ismét az ingamozgás hosszusága szolgál alap mértékül. Mégis épen e két nagyszerü kisérlés bizonyitá be leghatározotabban azt: hogy az egész eszme ily irányban kivihetetlen. Nem sikerült ugyanis sem a kérdéses természeti tárgy tökéletes felmérése, sem pedig nem sikerülne az elveszett eredeti mérték ismételt tökéletes előállitása.

Czélszerünek találja a kereskedelmi és ipar kamara továbbá az oly mérték és sulyrendszert, melynél ugy az eső, mint emelkedő, vagy más szavakkal az osztó és sokszorozó beosztás bármely számbani müveletnél könnyü móddal eszközölhető. —

E tekintetben csak a tiz és tizenkét osztályos rendszer képezheti választásunk tárgyát; amaz jóval könnyebben használható nagy és bonyodalmas számu vételeknél, mig emezt a szokás tette használtabbá és azon körülmény, hogy gyakrabban kerekszámokra osztható. Daczára ennek, a tizedes rendszer mégis előnyösb, mert hiszen az iskolákbani oktatás által ép ugy gyakorlatba lehet azt hozni, mint a tizenkét osztályos rendszer használatát, de meg bizonyos dolgokra vonatkozólag helyet is lehet engedni a fél és negyedrésznyi beosztásoknak.

Végre a mérték és suly meghatározásoknál szükséges, hogy minden egyforma alapon mérhető tárgy ugyanazon egy mértékkel eszközöltessék; különböző térü stb. mértékek csak zavarok és csalódások kutforrásául szolgálnak.

A mi különösen a méterrendszer behozatalánál még itt tekintetbe jön, az a rendszer alkatrészeinek elnevezése.

Czélszerü-e az eredeti elnevezések megtartása, vagy ujaknak alkalmazása szükséges-é?

E kérdésre felelni sokkal bajosabb, mint az egyelőre feltünik. Ha már oly államokban is, mint Németország, Anglia és Amérika a meterrendszer behozatala az alkatrészek eredeti elnevezésének példátlan idegenszerü hangzása miatt felette megvan nehezitve, mennyivel inkább fokozódik annak nehézsége minálunk, hol a lakosság négy nyelvtörzshez tartozik és ahol nincsenek még annyira az ujitásokhoz szokva, mint az előbb emlitett államokban?

E kérdésnek mindenbizonynyal két éle van.

Egyenesen véve, azt látszik indokolni, hogy szükséges legalább az alsó néposztály számára a könnyen megérthető fogalmakhoz kötött elnevezés; mig másrészt arról is tanuskodik, hogy czélszerübb az elnevezések chaosát azáltal meggátolni, hogy mindjárt kezdetben kizárólagosan az eredeti elnevezés alkalmaztatik. — Igaz, hogy ezáltal a csalódásoknak eleje vétetnék, de általános elterjedése lassubb léptekkel haladna előre. Ezen utóbbi körülmény életbe léptetése mellett szól a nagymélyságu ministeriumhoz benyujtott emlékirat is, melynek egyik indoka azon feltevésben áll, hogy uj elnevezések az uj tárgyak, vagy dolgok elterjedését inkább elömozditják, mint késleltetik.

Mindenesetre merész állitás, mely bizonytalanná válik azáltal, hogy okadatolása hiányzik. Annyi azonban tény, hogy a méterrendszer behozatalánál a várt eredmény csak akkor lesz tökéletes, ha elfogadtatik az eredeti elnevezés; mert itt az alkatrészek különböző elnevezése annyit tenne, mint a mostani sokféleséget egy nevezetes irányban állandósitani, és ezáltal az oly rég óhajtott közvetlen megértést a lehetőségek sorából kizárni.

Felemlitendő még azon körülmény, hogy mindazon államok, melyek a meterrendszert már életbeléptették — vagy mint Anglia és Amerika annak behozatala mellett nyilatkoztak — azzal együtt az eredeti elnevezéseket is elfogadták.

Igy a kereskedelmi és iparkamara a közérdek kivánalmát tolmácsolja akkor, a midőn az eredeti elnevezések változatlan elfogadása mellett nyilatkozik Szükségesnek véli azonban. de csak magyarázatképen, a magyar elnevezések megállapitását is.

A mérték és sulyrendszer szükséges általánosságára vonatkozólag, van szerencsénk alázatos véleményünket a következőkben röviden körvonalozni.

A kérdéses rendszer általánosságának szükségét — vagy annak elfogadásánál mint elterjedésénél — előbb már igyekeztünk indokolni, igy tehát még csak az elő feltételeket kell nehány szóval érintenünk.

Szükséges, hogy a behozandó mérték rendszer az állam egész területén mint az egyedül érvényes alkalmaztassék. Ez a hasznosságnak is egyik feltétele, mely tönkre lesz téve az által, ha az ország területén két különböző mérték használata meg van engedve. Igy zavaró és czélellenes, ha a törvényes rendszer csupán hivatalos dolgokkal, a régebbi rendszer pedig a mindennapi életben alkalmaztatik, vagy megforditva. Mindazonáltal az átmenet megkönyitésére kivánatos, egy bizonyos időközön keresztül a kétrendszer egymásmelletti használatát eltürni. Rövid átmeneti időköz megállapitása itt mindenesetre czélszerübb. A nép legnagyobb része ugyanis az utólsó pillanatig ragaszkodni fog régi megszokott rendszeréhez, s mindaddig megnem vál töle mig csak a törvény szabta határidő benem következett. Azért az átmeneti időköz megállapitásánál azon érveknek czélszerü döntő befolyást engedni, melyek inkább a rövid időköz mellett, mint az ellen szóllanak.

Áttérünk már most á kérdéses tárgy lényegének harmadik momentumára a biztosságra.

Mindenek előtt szigoruponstossággal copirozztassék a behozandó mérték és sulyrendszer alapmértéke, melyről azután a nagyobb községek részére többféle anyagból szabványos minta mértékek és sulyok vétessenek.

A mérték és suly készitők kötelezve legyegyenek az a czélra felállitott mérték hitelesitő hivataloknál készitményeiket bélyegeztetéssel hitelesiteni; a hitelesitésnél pedig csak a többletre nézve és nem a hiánylatra engedtessék eltérés.

Időnként szükséges, hogy a községeknél letéteményezett mértékek és sulyok az alapmértékekkel összehasonlitassanak.

Piaczokon, különösen vásárok alkalmával a rendőri közegek feladata, a mérték és sulyok megvizsgálását eszközölni, s az áthágásoknál a kiszabottt büntetéseket szigoruan alkalmazni.

(Folyt. köv.)

(E) Debreczen. Febr. 1. Heti vásárunk az eddigi néhány hetieknél népesebb volt, élet s egyéb középszerü kelendőség mutatkozott, több hetek óta tarto változatlan árak mellett; jelesen a buza köblönkéut 7 ft 50 kr; 8 ft. kétszeres 6 ft 40—80 kr; rozs 4 ft 80 kr; zab 3 ft 80 kr; tengeri 4 ft 60 kr, 5 ft; zöldség kevés volt s drágán kelt; krumpli zsákja 1 ft 60—80 kr.

Nyersbőrt keveset hoztak, az árak erősen tartják magokat. 1 pár tehénbör 27—28 frt, helybeli székbör 29—30 ft. Készbörnek csekély kelendősége volt. Időjárásunk folytonosan tartó hideg tiszta, napfényes.

Nyilttér.

161-dik árjegyzék

az „István“ gőzmalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett o. é.ben, kötelezettség nélkül).

		frt.	kr.
A.	Asztali dara nagy szemü	14	—
B.	Ugyanaz apró szemü	14	—
C.	Dara középszerü	12	80
O.	Királyliszt	13	60
1.	Lángliszt	12	80
2.	Montliszt	12	40
3.	Zsemlyeliszt különös	11	40
4.	Ugyanaz	10	80
5.	Fehér kenyérliszt I. rendü	9	60
6.	Ugyanaz II. rendü	7	60
7.	Barna kenyérliszt I. rendü	6	60
8.	Barna kenyérliszt II. rendü	5	60
	Kétszeres liszt	—	—
	Rozsliszt I rendü	7	80
	Rozsliszt II. rendü	5	20
	Árpadara	10	—
00.	Árpakása	16	—
0.	Árpakása	14	—
1.	Árpakása	11	—
2.	Árpakása	9	—
3.	Árpakása	8	—
	Lábliszt	5	—
	Korpa	2	20
	Árpaliszt	4	—

Minden zsákért 1 frt lefizetendő. — E betétet azonban a vevő visszakapja: ha a zsákot, az elviteltől számitott legfeljebb 3 hó alatt, hiba nélkül bármen tesen visszaszállitja.

Utánvétel mellett visszaküldött zsákok nem fogadtatnak el.

Simaőrlés mázsánkint 60 kr.
Darálás „ — 70 kr.

Debreczen, jan. 16. 1869.

Debreczeni bérkocsi árszabály.

1. Napszámra: Egész napra, reggeli 7-től esti 9-ig 6 frt, félnapra, reggeli 7-től d. u. 1-ig, vagy d. u. 2—9-ig 3 frt 50 kr, országos vásárok alkalmával, a vásárok előhetében s a vásáros hét 4 első napján: egész napra 10 frt, félnapra 5 frt 50 kr.

2. Óraszámra: Félórára 50 kr, 3/4 órára 65 kr, egy egész órára 80 kr, — minden következő órára 50 kr, az utolsó órán túl félórára vagy kevesebb időre 50 kr, országos vásárkor minden tétel után 20 krral több.

3. Temetéseknél: Ha a végtisztesség a templomban történik, temetőbe ki és vissza 2 frt, a háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza 1 frt 20 kr.

4. Szinházba: Menet 60 kr, jövet 80 kr.

5. Bálokba: Menet 80 kr, jövet 1 frt.

6. Vaspálya indóházához vagy raktárhoz:

Nappal menet vagy jövet 50 font teherrel vagy anélkül 60 kr, éjjel 1 frt, országos vásárkor: nappal 1 frt, éjjel 1 frt 20 kr, egy órai várakozás 40 kr, félórai várakozás 20 kr.

7. Nagyerdei fürdőházhoz: Menet vagy jövet 1 frt, menet és visszajövet 1 órai várakozással 1 frt 50 kr, minden következő órára 40 kr, országos vásárkor: menet vagy jövet 1 frt 20 kr, menet és visszajövet 1 órai várakozással 2 frt, minden következő órára 50 kr.

8. Szőllős-kertekbe: Menet vagy jövet bármelyik szőllőskertbe 1 frt, menet és visszajövet 1 órai várakozással 1 frt 50 kr, — minden következő órára 40 kr.

9. Lóversenytérhez: Oda és vissza várakozással (fél nap) 5 frt.

10. Külső baromvásárba: Oda és vissza 1 órai várakozással 8 frt 50 kr, minden következő órára 50 kr.

A csere-kaszálókba, tanyákra és vidékekre való szállitás előleges alku szerint történik.

Az ide vonatkozó panaszok, a kapitányi hivatalnál jelentendők be.

Bécsi tőzsde, Feb. 1. Cs. arany 5. 81. ezüst 121.—

Felelős szerk. s kiadótulajd. **Oláh Károly.**

HIRDETÉSEK.

Árverési hirdetmény.

Kováts István vagyonbukott debreczeni aranymüves csődtömegének közárverésen leendő eladatása a hitelező választmány által elrendeltetvén ezennel köztudomásra juttatjuk, miszerint a csődtömeget tevő összes ingóságok jelesen: **arany és ezüst ékszerek, mühely és boltbeli felszerelvények, müszerek és butorok a f. 1870. évi február hó 15-én d. e. 9 órakor,** szükség esetére folytatólag a következő napokon is, **Konrád János urnak nagy uj utczai 1702. sz. házánál** a legtöbbet igéröknek azonnali készpénz fizetés mellett nyilvános árverésen elfognak adatni; mire a venni szándékozók ezennel meghivatnak.

A csődválasztmány határozata folytán.

Debreczenben, 1870. január 29-én.

Bátory Sándor, választ. elnök. 44. 1—3 **Hódy Gyula,** tömeggondnok.

Hirdetmény.

Sz. kir. Debreczen város tanácsa részéről közhirré tétetik, hogy a város tulajdonához tartozó ugynevezett **Oláh-ház** és **Tóth-ház kis kertjei,** továbbá a Bodlák János ur háza melletti **péterfiai puszta telek** f. évi **április 1**-től számitandó **3 évre,** nemkülönben az 562 1/2 holdat tevő **mátai kaszálóföld** a f. évi márczius 1-től 1871. márcz. 1-ig tartó 1 évre, f. évi **február 7**-ik napján d. e **9** órakor a városházi nagy tanácsteremben tartandó nyilvános árverésen, a városi számvevői hivatalnál addig is megtekinthető árverési előleges feltételek mellett haszonbérbe fog adatni; mely alkalomra a bérleni kivánók a kellő bánatpénzzel ellátva ezennel meghivatnak. — Kelt Debreczenben, jan. 27. 1870.

Poroszlay László, k. i. tanácsnok.

41. 3—3

Eladó fekvő-javak.

Széchenyi-utczán az 1808. sz. **ház,** mely áll 4 lakosztályból, azaz 12 szoba, 3 konyha és 1 pincze lakosztályból, 2 szoba, 1 konyhával, szilárdon téglából épitve, cseréppel fedve, 304 □ öl belső telekkel és 8 hold utána való földdel, — ezenkivül a **Boldogfalvai kertben.** a második járásban, **4 kapa szőllő,** számos nemes gyümölcsfával, jókarban levő pajtával, mely áll 1 szobából, butorral ellátva, konyhából, borházból, kellőleg szüretelő edényekkel ellátva, **szabadkézből eladók.**

Értekezhetni Széchenyi-utcza **Varga Károly** butorraktárában, vagy **Fábry Ferencz** füszerkereskedésében. 211. 12—

Haszonbérbe kiadó
3 vagy 6 évre
500 hold föld
P. Tamási pusztán,

— 1200 □ öles holdakban — több szobából álló lakrészekkel s elegendő gazdasági épületekkel ellátva; a hozzátartozó korcsmajoggal együtt. — Értekezhetni felőle e lapok kiadóhivatalában. 199. 17—

Mai számunk melléklete „Janauschek Gyula magkereskedésének tavaszi árjegyzéke.“

Debreczen. 1870. Nyomatott a város könyvnyomdájában.